

ZE SOCIALISTICKÝCH ARMÁD

Skryté rozvinutí vojsk v útočné operaci

Příprava útočné operace je vždy spojena s překvapením a rozvinutím vojsk. Přitom skryté rozvinutí vojsk je nejdůležitější podmínkou k dosažení strategického nebo operačního překvapení, které vytváří ve své podstatě výhodné předpoklady k dosažení vítězství nad nepřítelem.

Pravděpodobný nepřítel má dnes k dispozici velké množství různých sil a prostředků průzkumu, které při jejich komplexním využití mohou za každého počasí v kterékoli denní době zjišťovat uskupení vlastních vojsk frontu na celou hloubku operační sestavy. Např. na fotografiích, získaných aparaturou umělé družice SAMOS za jasného počasí s výšky 200–300 km, zjistíme letouny na letištích, rakety na odpalovacích základnách i jinou bojovou techniku. Jejich koordináty lze určit s velkou přesností.

Vojenská teorie a praxe, s využitím zkušeností Velké vlastenecké války a s přihlédnutím k zásadním změnám ve vedení soudobých operací, musí proto úsilovně zkoumat nové způsoby k dosažení maximálně skrytého rozvinutí vojsk.

Základním předpokladem skrytého rozvinutí vojsk je včasná příprava podmínek k rychlému vytvoření útočného uskupení vojsk frontu. Již v míru tedy vytváříme takovou dislokaci svazků a útvarů, která umožní vojskům v nejkratší době vyjít do plánovaných prostorů a na plánované směry činnosti. Prostory posádek svazků a útvarů vybíráme proto vzhledem k pravděpodobnému použití vojsk v první frontové operaci. Součástí výběru je i přijetí opatření k zamaskování směru hlavního úderu. V praxi se však k této zásadě často nepřihlíží.

Nejdůležitějším opatřením k zabezpečení skrytého rozvinutí vojsk a k překvapí-

Upraveno ze sovětského tisku

vému zahájení operace je **operační průzkum**. Je to nepřetržitá činnost,

— ke krytí skutečné dislokace vojsk, štábů a charakteru jejich činnosti;

— k dezinformaci průzkumu pravděpodobného nepřítele.

Operační maskování a dezinformace má zvláštní význam při přípravě a v průběhu velkých velitelsko-štábních cvičení a taktických cvičení s vojsky s cílem skrýt přesuny štábů a vojsk i činnosti jejich radioelektronických prostředků.

Každý štáb, který připravuje cvičení, zpracovává plán řízení cvičení, ve kterém určuje cíle, způsoby a prostředky operačního maskování. Cílem obvykle je skrýt prostor, začátek a dobu cvičení, množství štábů a vojsk, řešené učební otázky. Způsoby se určují v závislosti na rozsahu cvičení a množství sil a prostředků. Např. na frontovém VŠC se může vytvářet systém klamných míst velení (2—3 armádní, 5—6 divizních s minimálním počtem důstojníků a prostředků spojení na každém), nebo se může konat rádiový výcvik se štáby, které se cvičení nezúčastní. Klamná místa velení mohou začít práci dříve než skutečná a pokračovat v práci i určitý čas po skončení cvičení. Současně je účelné aktivizovat meziposádkové rádiové sítě.

Důležité je, aby charakter operačního maskování v míru umožňoval postupně opatření zesilovat s cílem zabezpečit další skryté přípravy pro případné provedení frontové útočné operace.

Zvláštní pozornost při organizaci operačního maskování zasluhuje pravidelné hodnocení možností průzkumu nepřítele v určitých časových obdobích. Hlavním způsobem průzkumu nepřítele v pásmu plánovaného útoku frontu při přípravě operace může být rádiový a radiotechnický průzkum. Proto zvláštní místo v operačním maskování zaujímají rádiové maskování a rádiová dezinformace.

Hlavní pozornost těchto druhů průzkumu nepřítele bude směřovat v tomto období především k prostorům mírové dislokace a k hlavním komunikacím. Za pře-

sunu štábů a vojsk bude proto nutné bezpodmínečně zakázat činnost silných krátkovlnných rádiových stanic a přísně omezit činnost rádiových prostředků k velení proudům. O přesuny vojsk frontu budou mít zvýšený zájem i jiné druhy průzkumu nepřítele, zejména agenturní průzkum; možné jsou i lety jeho průzkumného letectva s narušením státní hranice.

Proto štáb frontu připravuje opatření ke zjištění a likvidaci agentury, ke zničení průzkumných letounů nepřítele i k maskování vlastních vojsk. Přesuny vojsk se konají v noci, na některých úsecích pochodových os se používají protiradiolokační prostředky, dýmové clony, umělé mlhy apod.

K oklamání nepřítele o plánovaném směru soustředění hlavního úsilí frontu napomáhají

— přesun svazků a útvarů v širokém pásmu, po velkém množství os přesunu;

— vyjití do vyčkávacích prostorů nebo na čáry rozvinutí z různých směrů;

— využití nevýhodných os přesunu (z hlediska hodnocení nepřítele);

— změna směru přesunu z jedné osy na druhou.

Značný význam má i maskování vojsk ve vyčkávacích prostorech a na čarách rozvinutí s využitím přirozených maskovacích podmínek terénu i umělých prostředků, zejména ke krytí nejdůležitějších prvků (odpalovací zařízení raket, tanky, rádiové stanice aj.).

Máme-li dostatek času, budujeme klamné vyčkávací prostory, velitelská stanoviště, čáry rozvinutí atd.

Skrytý přesun a rozvinutí vojsk zabezpečuje dobře organizovaná **pořádková služba**, která kromě svých stanovených úkolů bude často bojovat s průzkumnými a agenturními skupinami nepřítele na osách přesunu, ve vyčkávacích prostorech i na čarách rozvinutí. Aby nepřítel předčasně nezjistil směny přesunů vojsk a čáry jejich rozvinutí, pořádkovou službu rozvineme bezprostředně před vyjitím vojsk na určené osy přesunu. Přesun vojsk

proto regulujeme jen v důležitých nebo nebezpečných místech, přehledné úseky ponecháváme bez orgánů pořádkové služ-

by. Přesuny vojsk na osách vedou průvodci-důstojníci, kteří předem poznali osy přesunu.

SKRYTÉ ROZVINUTÍ JEDNOTLIVÝCH PRVKŮ OPERAČNÍ SESTAVY VOJSK FRONTU

Největší důraz klademe na zabezpečení skrytého rozvinutí motostřeleckých divizí v sestavě vševojskové armády prvního sledu frontu, které jsou dislokovány v bezprostřední blízkosti hranic nebo ve vzdálenosti několik desítek kilometrů od ní. Tyto divize budou středem zájmu nepřátelského průzkumu. Proto divize prvního operačního sledu, jakož i všechna vojska frontu uvádíme do plné bojové pohotovosti skrytě, bez vyhlášení bojového poplachu, podle stanoveného pořadí. Vyjítí vojsk do prostorů jejich bojového použití po předchozím bojovém poplachu jako hlavní prvek dnešního způsobu rozvíjení neodpovídá požadavku skrytého rozvíjení. Tohoto způsobu bude ovšem používáno v případě vynucené varianty, v případě že je nutné uvést vojska do bojové pohotovosti i v nejkratší době.

Při plánování útočné operace počítáme s tím, že divize prvního sledu uvedené do zvýšené bojové pohotovosti, budeme vyvádět z mírových posádek postupně, samostatně po útvarcích a jednotkách, v noci nebo za omezené viditelnosti. Takovým způsobem vyvádíme raketové oddíly a dělostřelectvo, předvídáme-li jejich účast v prvním hromadném úderu nebo v palebném zabezpečení vojsk při přechodu státních hranic.

Jedním z účinných způsobů k dosažení skrytého rozvinutí divizí prvního sledu je jejich přechod do útoku přímo z mírových posádek. Přitom vojska se uvádějí do bojové pohotovosti a organizují útok v posádkách při dodržování denního režimu. Tento způsob je výhodný za situace, kdy divize prvního sledu pohraničního okruhu jsou dislokovány ve vzdálenosti od 10–15 do 30–40 km od státních hranic.

Při skrytém rozvinutí musí mít divize prvního sledu všechny potřebné materiální prostředky k zahájení bojové činnosti;

v mírových posádkách mají naloženy na vozidlech zvýšené pohyblivé zásoby PHM a munice.

Skrytou přípravu **raketových vojsk** k plnění bojových úkolů zabezpečíme především volbou nejvýhodnějších způsobů rozvinutí svazků a útvarů v palebných postaveních a organizací raketového technického zabezpečení. Budou-li místa posádek raketových a raketových technických útvarů co nejvíce skryta před nepřátelským průzkumem (ve srovnání s jinými druhy vojsk), je možné i účelně zahájit jejich bojovou činnost v těchto místech nebo v jejich blízkosti do 10–15 km. Vojska udržují v těchto prostorech stanovený režim a plní úkoly operačního maskování. Vyjítí do palebných postavení plánujeme tak, aby raketové útvary v nich nebyly příliš dlouhou dobu do zahájení bojové činnosti.

V dnešním systému raketového technického zabezpečení je demaskujícím příznakem přísun raket nebo bojových hlavic k útvarům raketových vojsk. Negativní vliv tohoto příznaku můžeme zmenšit přepravou raket a bojových hlavic ve vrtulnících. Nakládají se a vykládají ve skrytých místech a za patřičné ochrany.

Jedním z těchto skryvaných prvků operační sestavy je **frontové letectvo**. Jeho stálá letiště jsou všeobecně známa a každý jeho let lehce zjistí radiotechnický průzkum nepřítele. Start letounů z těchto letišť a jejich přistání na záložních letištích může nepřítel chápat jako přípravu útočné operace frontu, zejména tehdy, kdy takové lety nebyly pravidlem v době míru. Příprava letectva k plnění bojových úkolů probíhá tehdy na stálých letištích a z nich zahajuje první bojové lety na začátku operace. Takových způsobů však můžeme použít jen v situaci, kdy nepřítel nemá prostředky k překvapivým jaderným úderům

na naše stálá letiště do vzletu frontového letectva.

Vznikne-li nutnost změnit letiště frontového letectva, děje se to lety nevelkých skupin letounů v malých výškách. Přitom do zahájení bojové činnosti nelze zahájit práci nových naváděcích a dispečerských radiotechnických prostředků — naopak je nutné pokračovat v dřívějším režimu jejich práce na stálých letištích a udržovat neustále letový řád mírového režimu. Přemístění letectva na záložní letiště plánujeme a uskutečňujeme v takovém pořadí, aby letecké útvary se na nich nacházely jen nezbytně nutný čas, potřebný k organizaci bojové činnosti.

Radiotechnická vojska frontu se včas rozvinují a zahajují činnost se zahájením operace. K průzkumu vzdušných cílů a k velení PL raketových vojsk do zahájení operace využíváme radiotechnické pro-

středky PVOS, rozvinutých a pracujících již v době míru.

Úspěch rozvinutí vojsk frontu bude záviset i na tom, nakolik dovedně a dobře bude organizováno **velení**. Systém velení se připravuje včas a v nutné míře se rozvinuje na směrech plánované činnosti vojsk před zahájením operace. Připravená místa velení frontu a armády se zaujímají skrytě, převážně v noci. Čas od příchodu štábů na polní místa velení do zahájení bojové činnosti je krátký; v něm štáby řeší praktické úkoly organizace a prověrky velení.

K velení vojskům v období rozvinování využíváme stále spojovací kanály. Základem spojení je telefonie nosnými proudy a využití aparatury ZAS. V krajním případě mohou být využity i meziposádkové rádiové sítě a směry. Přitom je velmi důležité zachovat dřívější režim jejich práce.

V závěru uvádíme dvě důležité zásady.

1. Zvláštní místo v systému operačního maskování zaujímá **maskování vojsk a objektů před kosmickým průzkumem**. Systém maskovacích opatření může zahrnovat:

- omezení přesunů vojsk,
- obnovení maskování, které bylo zrušeno v průběhu cvičení,
- vypnutí základního nočního osvětlení v postaveních, na letištích a základnách,
- vypnutí radiotechnických prostředků, pracujících na principu záření,
- imitaci bojové činnosti na klamných postaveních raketových a radiotechnických vojsk, na letištích a jiných objektech.

Maskování před kosmickým průzkumem má dobré výsledky tehdy, jsou-li všechna opatření cílevědomě připravena a tvoří sladěný systém. Plánuje se centrálně na celém teritoriu příhraničního vojenského okruhu nebo skupiny vojsk. Ve speciální části plánu operačního maskování před

průzkumnými umělými družicemi Země jsou stanoveny

- hlavní objekty, které podléhají průzkumu,
- opatření na těchto objektech,
- klamné objekty, síly a prostředky k činnosti na nich a jejich charakter,
- pořadí informací o průletu průzkumných družic nad objekty,
- síly a prostředky kontroly nad maskovacími opatřeními na nejdůležitějších objektech.

Na základě vytvořeného systému centralizované informace o průletech nepřátelských umělých družic je účelné konat periodické návky (1—2 v měsíci) maskovacích opatření plánu. Štáby při nich kontrolují hodnotu jejich plnění.

2. Neméně důležitý význam k zabezpečení rozvinutí vojsk v krátké době má **včasná příprava teritoria** vojenského okruhu jako součásti válčiště.

Ve prospěch raketových vojsk zahrnuje příprava průzkum palebných postavení, topogeodetické práce, rekognoskaci, zvýšení

průchodnosti na osách přesunu do prostorů palebných postavení.

Pro frontové letectvo se budují záložní a klamná letiště, rekognoskují úseky silnic a terénu výhodných pro přistání a start letounů.

Štáby dále rekognoskují prostory soustředění vojsk, týlových útvarů a zařízení

jako výchozí prostory k zahájení operace, čáry rozvinutí (předvídá-li je plán).

K zabezpečení velení se skrytě budují chráněná místa velení, uzly spojení, rádiové ústředny. Je účelné připravit i klamná místa velení operačních štábů s provozem rádiových prostředků.



Na poukazy, že partyzánská válka dezorganizuje hnutí, je třeba pohlížet kriticky. K a ž d á nová forma boje, spojená s nebezpečími a novými obětmi, nevyhnutelně „dezorganizuje“ organizace, na tuto novou formu boje nepřipravené.